

Aerobatics competitie: echt héél iets anders ..

In de vorige artikeljes

hebben we al wat verteld over aerobatics bij onze club en met onze kist de PH-SVN. Hopelijk zal daarmee duidelijk zijn geworden dat de drempel niet zo hoog is. En, dat je er al gauw veel plezier aan kunt beleven. Zeker is in ieder geval wel dat je voordeel zult hebben van het precisievliegen (want dat is het feitelijk..). Kortom, je zult ontdekken dat er steeds weer nieuwe en boeiende aspecten naar voren komen. Het is echt een nieuwe hobby, waarin je steeds weer nieuwe dingen zult ontdekken – en kunt doen..

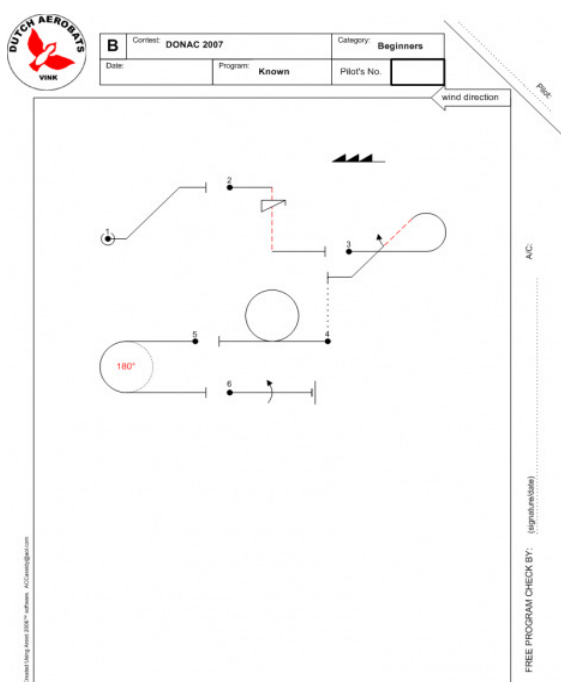
En als je dan denkt dat je het door begint te krijgen

dan gaat het wellicht na een tijdje een beetje kriebelen: doe ik het echt aardig, en hoe goed ben ik dan in vergelijking met anderen? Niets menselijks is ons vreemd nietwaar. Dus pas op, voor je het weet slaat de competitie geest toe!

Hoe lang nu al weet niemand meer, maar in ieder geval al vanaf ruim voordat we de uitslagen konden noteren hebben we ons op allerlei terreinen met elkaar willen meten. Aerobatics vliegen is daarop geen uitzondering. Eén van de mogelijkheden om je nieuwe vaardigheden te gebruiken en verder te ontwikkelen is natuurlijk om aan aerobatics wedstrijden mee te doen!

Er zijn vele verschillende vormen van competitie in de aerobatics vliegsport. We beperken ons in dit artikel echter tot de gangbare, en in principe voor iedereen toegankelijke, "normale" aerobatics competitie.

Een "normale" aerobatics wedstrijd

heeft als doel om figuren zo zuiver mogelijk te vliegen. Dit wordt door een jury beoordeeld volgens internationaal vastgestelde en erkende richtlijnen. Het gaat hierbij dus puur om kunstvliegen. Het heeft niets met stuntvliegen te maken, gebruik die term maar liever niet in de buurt van aerobatics vliegers..

In ons land worden deze wedstrijden georganiseerd door Stichting VINK (dat staat voor **V**liegen **I**s ee**N** **K**unst). De Dutch Open National Aerobatics Championships (ok, de DONAC dus) wordt meestal tijdens een weekend gehouden. Dit jaar was dat het weekend van 27 en 28 augustus 2005.

De figuren, de manier waarop ze gevlogen moeten worden, en hun waardering

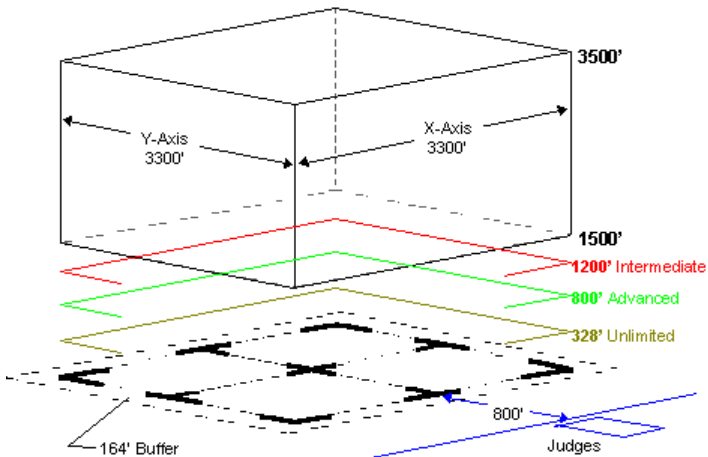
vinden we in de zgn. Aresti catalogus. Dit is een lijvig boekwerk, waarin veel, zo niet alle, figuren en een groot aantal variaties en combinaties staan vermeld. Deze catalogus kan overigens (gratis) van het Internet worden gedownload, en ligt ter inzage bij de balie van onze club.

Er wordt door een jury beoordeeld hoe zuiver de figuren worden gevlogen, en natuurlijk ook hoe de figuren in elkaar overgaan, want de hele "show" wordt beoordeeld. Er kan aan de hand van de in de catalogus vastgestelde normen in principe objectief worden beoordeeld hoe zuiver iemand de figuren vliegt. Daarbij moeten sommige figuren en lijnen voor de wind worden gecorrigeerd, en bij andere figuren gaat het weer om de stand van het vliegtuig.

De sequence moet in de box worden gevlogen

Huh? Inderdaad, de figuren moeten in een vooraf vastgestelde volgorde en richting ten opzichte van de wind worden gevlogen. Een dergelijke vastgestelde opeenvolging van figuren wordt dan met behulp van de Aresti symbolen op papier gezet, en dat noemen we dan de "sequence".

Op de eerste dag worden de "known" sequences gevlogen. Deze worden al ruim vóór de wedstrijd gepubliceerd, en kunnen dus ruimschoots worden geoefend. De avond van de eerste dag worden de "unknown" sequences voor de volgende dag bekendgemaakt. Die kunnen dus niet meer – en mogen ook niet – worden geoefend. De Basic klasse vliegt daarom vaak op beide dagen dezelfde sequence, of ten minste dezelfde figuren. Soms, meestal alleen voor hogere klassen, worden er nog "free" sequences gevlogen: de deelnemers krijgen een aantal verplichte figuren op, en moeten daar zelf dan een sequence mee maken.

De sequence moet binnen ruwweg een kubieke kilometer lucht, de "box", worden gevlogen. Die is op de grond gemarkeerd met grote witte lappen, en vanuit de lucht dus duidelijk te zien. Voor de jury en het publiek is zo'n kubieke kilometer nog best wel groot. De capriolen zijn goed te zien, en de jury in haar ligstoel kan het goed beoordelen, maar de deelnemers moeten dan wel in de box blijven. De positionering binnen de box telt dan ook mee voor de puntentelling.

De bovengrens van de box is voor alle klassen 3500 voet. De ondergrens verschilt per klasse. Voor de Basic en Standard klassen is de ondergrens 1500 voet, een ruime veiligheidsmarge dus. Als je op 3500 voet aankomt lijkt de box een postzegeltje, maar binnen een paar minuten ben je al weer naar 1500 voet gezakt en lijkt de grond weer erg dichtbij.

Er zijn bij de DONAC vijf categorieën:

BASIC (ook wel "Beginners" genoemd)

Dit is de instapcategorie, bedoeld om kennis te maken met wedstrijd vliegen. In principe worden hier alleen rechte hoeken en lijnen, en figuren met positieve G gevlogen. De positionering in de box en het energiemangement zijn nog niet al te moeilijk. De drempel is relatief laag, men kan dus al vrij snel mee gaan doen en aan wedstrijdvliegen wennen.

STANDARD (ook wel "Sportsman" genoemd)

De 'standaard' categorie waarin je je verder kunt gaan bekwamen in het wedstrijd vliegen. Hierbij wordt energiemangement (afhankelijk van je vliegtuig) al echt belangrijk. Ook zullen er nu al 90-graden bochten en 45-graden lijnen in zitten, waardoor je al echt op moet gaan letten om niet de weg kwijt te raken. De tweede dag krijg je een unknown sequence. Het kan gebeuren dat daar een figuur in zit die je nog nooit hebt gevlogen ...

INTERMEDIATE

Hieraan mag je pas aan meedoen als je Standard hebt gevlogen. In deze klasse worden ook echte inverted figuren gevlogen. Hiervoor moet je vliegtuig een "inverted flight system" hebben: je motor moet ook als je ondersteboven vliegt gewoon blijven draaien. Een pittig vermogen is erg prettig, en een constant-speed propellor is eigenlijk een must. In deze klasse zal meestal al om een "free" sequence gevraagd worden. Je mag dan zelf een sequence ontwerpen. Die moet aan strenge regels voldoen. Dat vergt overigens een behoorlijk kennis van zowel het vliegtuig als je eigen vaardigheden als de mogelijke figuren.

ADVANCED

Hieraan mag je meedoen als je Intermediate hebt gevlogen. Energiemangement en het binnen de box blijven worden nu echt een moeilijkheidsfactor, het lijkt soms gewoon onmogelijk. Ook worden de op zich meestal al erg moeilijke figuren vaak nog eens gecombineerd of van extra bewegingen voorzien. Het zelf ontwerpen van je "free" sequence is echt nodig, zodat je je sterke punten kunt benadrukken (en je zwakke punten kunt vermijden). Dit is het echte hoge school werk dus.

UNLIMITED

Dit is internationaal de hoogste klasse. In deze klasse zullen vrijwel altijd één of meerdere free sequences worden gevlogen. Ook zul je in deze klasse de buitelingen tegenkomen waarbij het vliegtuig geheel onbestuurbaar lijkt te worden. Dergelijke "tumbles" en "gyroscopics" zijn slechts voor weinigen weggelegd, en het spreekt voor zich dat dit ook uitsluitend met speciaal daarvoor ontworpen en gebouwde vliegtuigen mogelijk is. De laatste jaren zijn er in Nederland géén inschrijvingen in deze klasse geweest.

Met onze Robin R2160 kun je in Basic prima meedoen, en er hebben al meerdere piloten van onze club in deze klasse gewonnen. In Standard kun je nog aardig meekomen, maar dan moet je al wel alle zeilen bijzetten. Er is al eens iemand van onze club 2e geworden, winnen zou mogelijk moeten zijn maar hangt dan toch wel af van de vliegtuigen en kwaliteiten van de andere deelnemers.

In Intermediate en de hogere klassen ben je met onze PH-SVN niet op zijn plaats. Vooral omdat je er niet inverted mee kunt vliegen, maar ook de verhouding tussen motorvermogen en gewicht en het ontbreken van een constant-speed propellor betekenen dat je het echt niet redt in deze klasse.

Waarin verschilt competitie aerobatics van 'gewoon' aerobatics

Als je aan een aerobatics wedstrijd meedoet, dan is dat toch wel heel wat anders dan gewoon even lekker gaan buiten spelen. Nou ja, het blijft natuurlijk lekker buiten spelen, maar er komen dan wel wat nieuwe aspecten bij, zoals:

- je vliegt een verplichte "sequence", positioneren of een stukje klimmen is niet de bedoeling
- je moet in "de box" proberen te blijven
- er is publiek en een jury, je wordt bekeken en beoordeeld

Kort gezegd: je moet technisch anders vliegen, en je staat in de kijker. Leuk aerobatics vliegen is dus niet voldoende, je moet de andere manier van vliegen echt wel even oefenen, liefst met een instructeur met wedstrijdervaring.

Dit betekent overigens ook een extra mentale belasting. Het is natuurlijk erg persoonlijk maar bij de meesten zal, zeker de eerste paar keren, de adrenaline halverwege de oogbollen komen te staan. Ook daar moet je mee leren omgaan, en een goede instructeur zal je daar zeker ook een keertje mee confronteren.

En, is dat nou leuk?

Ja, dat is erg leuk en uitdagend! Zoals al eerder betoogd: aerobatics is een nuttige uitbreiding van je vaardigheden, maar vooral ook erg leuk. De motivatie van het op wedstrijdniveau zo nauwkeurig mogelijk vliegen voegt daar weer een nieuwe dimensie aan toe: het is niet zo interessant meer dát je een looping kunt doen, de uitdaging is nu om die looping voor de mensen op de grond er als een perfecte cirkel uit te laten zijn. En daar komt echt wel wat bij kijken: af- en toenemende snelheden bij ingaan en uitkomen, haak- en neveneffecten, torsie, gyroscopische precessie, en dan nog wind en turbulentie wellicht. Een echte uitdaging dus!

Probeer het zelf maar eens: neem eens een introductie les!

Hans van Geffen.

